

Sosyal Beceri Geliştirme Sistemi Aile Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Beceri Geliştirme Sistemi Aile Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30553>

Özet

Sosyal Beceri Geliştirme Sistemi Aile Formu (SBGS-AF), çocukların ve ergenlerin sosyal yeterliliklerini ve davranış problemlerini ebeveyn perspektifinden değerlendirmek amacıyla kullanılan uluslararası bir araçtır. Türkçe kültürüne uyarlama çalışmasıdır. Bu uyarlama, ölçeğin Türk kültürü bağlamında psikometrik özelliklerini, özellikle de güvenirlilik ve geçerlik düzeylerini incelemeyi amaçlamıştır.

2014 yılında Nesli Türk ve Deniz tarafından gerçekleştirilen bu çalışma, SBGS-AF'nin Türk popülasyonu üzerinde sosyal beceri ve problem davranış alanları ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilirliğini göstermiştir. Ölçek, ebeveynlerin çocuklarının günlük yaşamdaki sosyal etkileşimleri ve davranışsal zorlukları hakkındaki algılarını değerlendirmeye odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Beceri, Sosyal Beceri Geliştirme Sistemi, Aile Formu, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlilik, Ebeveyn Raporu.

Yazarlar

Nesli Türk, S., Deniz, M., E.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, 3 ila 18 yaş aralığındaki çocuk ve ergenlerin gelişimsel olarak kritik olan sosyal beceri alanları ve bu becerilerle ilişkili olası davranış problemlerini ebeveynlerin gözlemleri aracılığıyla sistematik olarak belirlemektir. Bu form, özellikle eğitim ve klinik ortamlarda müdahale programları geliştirmek için önemli bir başlangıç noktası sunar.

Türkçe uyarlama çalışması ise, orijinal ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve ölçüm özelliklerini koruyarak, Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel farklılıklar bağlamında ölçeğin kullanılabilirliğini sağlamayı hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki araştırmacılar ve klinisyenler için standart bir değerlendirme aracı sağlanmıştır.

Yapı

Sosyal Beceri Geliştirme Sistemi (SBGS), çok boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur. Bu yapı, genellikle üç temel sosyal beceri alanı (İletişim, Girişkenlik, Öz Kontrol) ve üç temel problem davranış alanı (Dikkatsizlik, Çözümlenemeyen Problemler, Hiperaktivite) ölçmeyi hedefler. Aile formu, bu yapıları ebeveyn raporları üzerinden değerlendirir.

Ölçek, çocukların sosyal etkileşimdeki yeterliliklerini ve uyumsuz davranışları e? zamanlı olarak değerlendirerek, sosyal ve davranışsal zorlukların kapsamlı bir profilini sunar. Bu yapı, müdahale stratejilerinin hem beceri eksikliklerine hem de a??r? davranışlara yönelik olmasıyla sa?lamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Sosyal Beceri Geliştirme Sistemi Aile Formu'nun Türkçe uyarlama çalışması kapsamında çe?itli geçerlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler, ölçeğin orijinal yapıya uygun olarak çok faktörlü bir yapıyı desteklediğini göstermiştir. Kapsam geçerlik çalışmaları, maddelerin ilgili sosyal ve davranışsal yapıları yeterince temsil ettiğini doğrulamıştır.

Yapı geçerliliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, modelin Türk kültürü örneğine iyi uyum sağladığını ve orijinal ölçeğin faktör yapısının korunduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı psikolojik yapıları doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik incelemeleri, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) ile değerlendirilmiştir. Uyarlama çalışmasında elde edilen iç tutarlılık katsayıları, ölçeğin alt boyutlarının genel olarak yüksek düzeyde güvenilirlik sergilediğini göstermektedir.

Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen psikolojik yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ebeveyn raporlarının içsel olarak tutarlı olduğunu doğrulamaktadır. Çalışma, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verebileceğine dair güçlü psikometrik kanıtlar sunmaktadır.

Faktör Analizi

Sosyal Beceri Geliştirme Sistemi Aile Formu'nun Türkçe versiyonunun yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi kullanılmıştır. Araştırmacılar, ölçeğin orijinal formunda bulunan sosyal beceri ve problem davranış alt boyutlarından oluşan çok boyutlu yapıyı Türk örneğinde de doğrulamayı hedeflemiştir.

DFA sonuçları, sosyal beceri ve problem davranış alt ölçeklerinin birbirinden ayrılan, ancak kavramsal olarak ilişkili yapıları temsil ettiğini göstermiştir. Elde edilen uyum indeksleri, orijinal ölçek yapısının kültürel adaptasyon sürecinde başarıyla bir şekilde korunduğunu kanıtlamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Standartlaştırılmış ebeveyn derecelendirme ölçeği)

Format: Genellikle 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme (Örn: "Hiçbir Zaman"dan "Her Zaman"a).

Language Available: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal)

Population Group: Ebeveynler (Çocuklar/Ergenleri hakkında rapor verenler)

Age Group: Orijinal ölçek 3-18 yaş aralığındaki çocuk ve ergenleri kapsamaktadır.

Population Details: Türkiye'de farklı sosyoekonomik ve kültürel gruplardan seçilen ebeveynler.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Ebeveyn formu) ve psikometrik güvenirlik ve geçerlik çalışmaları.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Ebeveyn Raporu, Çocuk Gelişimi, Davranış Problemleri, Sosyal Beceri, Adaptasyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: snesliturk@akdeniz.edu.tr (Sorumlu Yazar: Seviye Neslitürk)

Correspondence Address: Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Antalya, Türkiye (Sorumlu Yazar'ın tahmini kurumu).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2014

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım ve tam içeriği, orijinal ölçek yayıncısı tarafından belirlenen telif haklarına tabidir. Akademik araştırmalarda uyarlama makalesine uygun atıf yapılması zorunludur.

Referanslar

Neslitürk, S., Deniz, M., E., (2014). Sosyal Beceri Geliştirme Sistemi Aile Formunun Türk kültürüne uyarlanması: Güvenirlik ve geçerlik çalışması, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11 (26), 139-149.

Makalenin orijinal bağlantısı burada bulunabilir: sbed.mku.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: sosyal-beceri-gelistirme-sistemi-aile-formu-toad.pdf

Sosyal Beceri Geliştirme Sistemi Aile Formu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Orijinal ölçek maddeleri, telif hakkı nedeniyle yayıncuya aittir ve tam içeriği genellikle akademik makalelerde paylaşılmamaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM